

התיירות: קטר לצמיחה ולתעסוקה

כנס הרצלייה ה-8, ינואר 2008

התיירות העולמית – תעשיית העתיד

מהתעשיות המובילות בכלכלה העולמית
- קצב צמיחה שנתי ממוצע כ: 4%-5%

בשנת 2007 היו כ: 900 מיליון כניסות
תיירים ברחבי העולם עם הכנסות של כ-
780 מיליארד דולר

הצפי ל-2020 הינו ל-1.6 מיליארד
תיירים ברחבי העולם

1 מכל 12 עובדים מועסק בתיירות

העולם מאמין בעתיד תעשיית התיירות !

התיירות בישראל – סיכום 2007 :

■ כניסות מבקרים: 2.3 מיליון, מזה: 1.8 מיליון כניסות דרך האוויר

■ הכנסות מתיירות נכנסת (כולל תעופה): 3 מיליארד דולר

■ התרומה לתמ"ג ישיר ועקיף (תיירות נכנסת+פנים): 29 מיליארד ש"ח

■ מועסקים ישיר ועקיף (תיירות נכנסת+פנים): 142 אלף

■ לינות תיירים במלונות: 8.4 מיליון

■ לינות ישראלים: 12.1 מיליון

■ תפוסת חדרים: 62%

■ פדיון המלונות: 6.6 מיליארד ₪

■ מועסקים במלונות: 31 אלף

התיירות : קטר לצמיחה ותעסוקה

תחזית הגידול לשנים הבאות מותנית בהשקעה בשיווק !

שנה	כניסות תיירים (מיליונים)	מועסקים (תיירות נכנסת+פנים)	תרומה לתוצר הלאומי (במיליארדי ש"ח)	תרומה לתוצר הלאומי (באחוזים)
2006(מלחמת לבנון)	1.8	138,000	27	4.9%
2007	2.3	142,000	29	5.0%
2014(*)	5.0	250,000	57	7.4%
תוספת : 2007-2014	2.7	108,000	28	2.4%

פרופיל התיירות

**תייר = אזרח חוץ הנכנס למדינה והשוהה בה לפחות יממה
(לא כולל מהגרים, תושבים ארעיים או נוסעים בשיוט)**

סוגי תנועות תיירות :

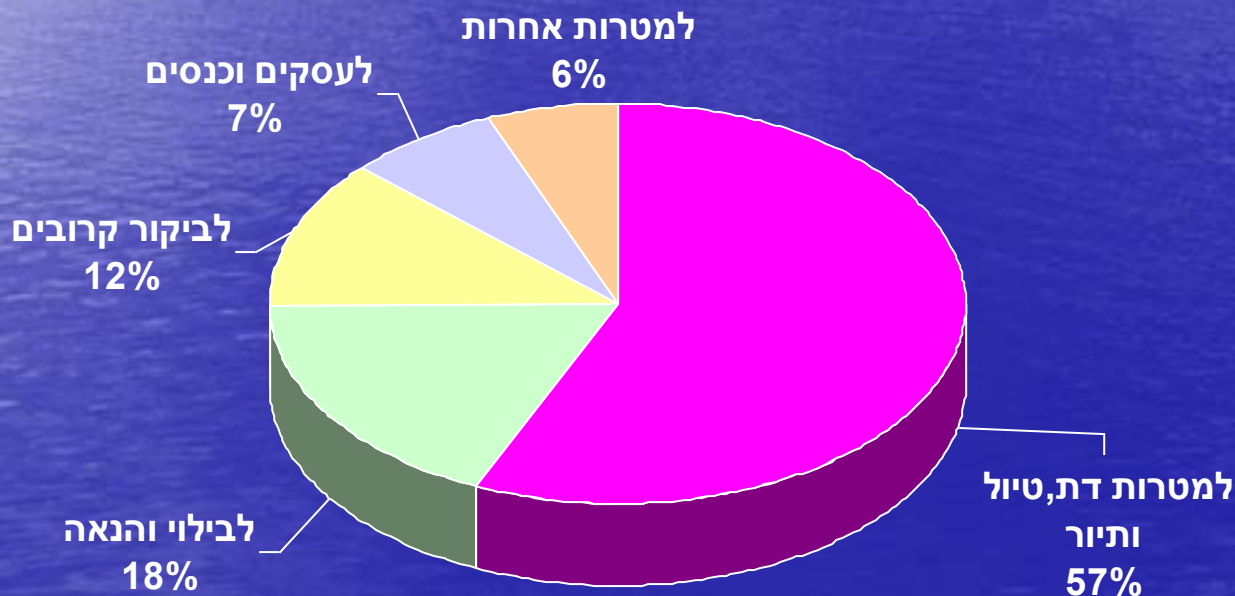
✓ תיירות עסקית	✓ תיירות בריאות ומרפא
✓ תיירות כנסים וועידות	✓ תיירות ספורט
✓ תיירות תמריץ	✓ תיירות אתגרית
✓ תיירות למטרות דת	✓ תיירות טבע ואקולוגיה
✓ תיירות נופש	✓ תיירות לימודית
✓ תיירות למטרות תרבות	✓ תיירות גסטרונומית
✓ תיירות לביקור קרובים	✓ תיירות "טיים שרינג" ודירות נופש

הפרופיל של תעשיית התיירות לישראל

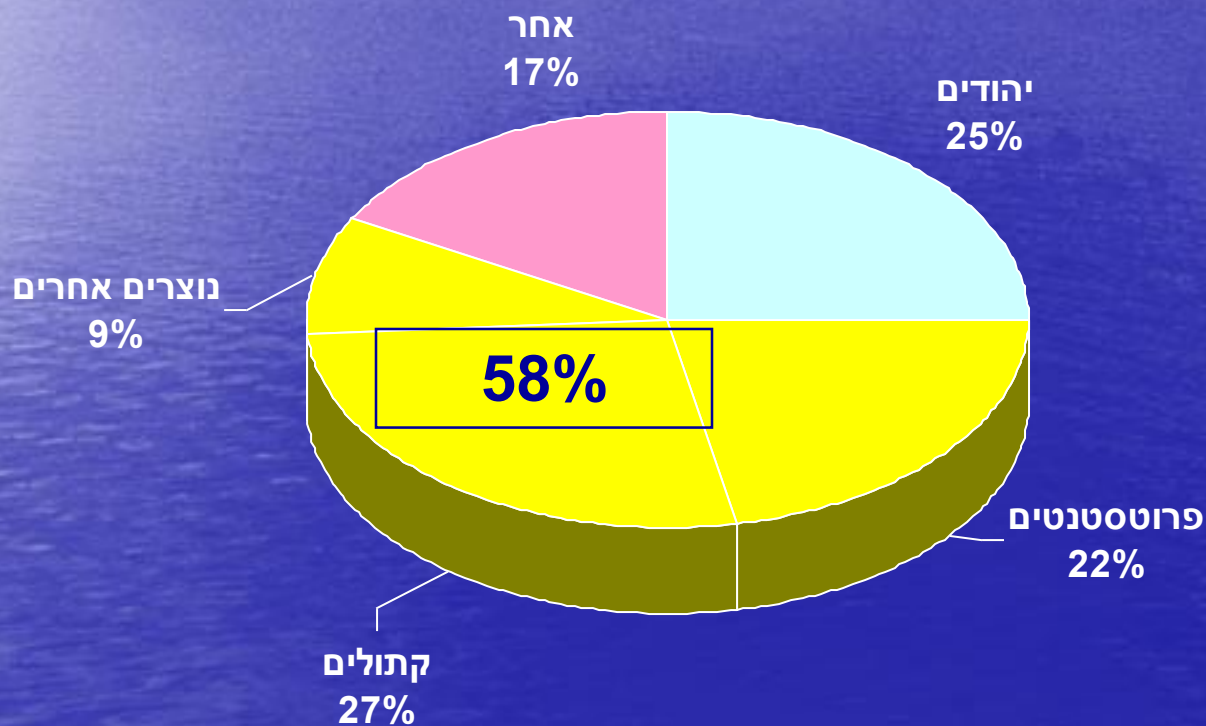
התיירות לישראל אינה אופנה חולפת - מרבית התיירים שהגיעו לישראל לפני המשבר באו מסיבות דתיות, היסטוריות, תרבותיות ועסקיות

מטרת הביקור של תיירים בישראל (לפני המשבר)

הפרופיל של תעשיית התיירות לישראל

מאפייני התיירים לפי דת (לפני המשבר)

פרופיל התעסוקה בתיירות

❖ עובדי מלונות

❖ עובדי חברות תעופה וספנות

❖ סוכני נסיעות

❖ מדריכי תיירים

❖ נהגים

❖ עובדי מסעדות ובתי קפה

❖ עובדי חנויות ומסחר קמעונאי

❖ אוצרים במוזיאונים

❖ ארכיאולוגים

❖ מפעילי אתרים ואטרקציות

❖ מטפלים במתקני ספא

❖ פקידי שירותי מט"ח

❖ עובדי שירותי תרגום ומזכירות

❖ מקצועות חופשיים: רו"ח, עו"ד וכו'

פרופיל התעסוקה במלונות

❖ מינהל בכיר- מנהלים ומנהלי אגפים - מקצועות אקדמאים
❖ אנשי כספים ובקרה – רו"ח, כלכלנים, אנשי מחשבים, עו"ד

❖ אנשי אחזקה-מהנדסים והנדסאים

❖ עובדי קבלה, הזמנות ושיווק

❖ עובדי מטבח- שפים, טבחים, קונדיטורים

❖ עובדי משק

❖ משגיחי כשרות

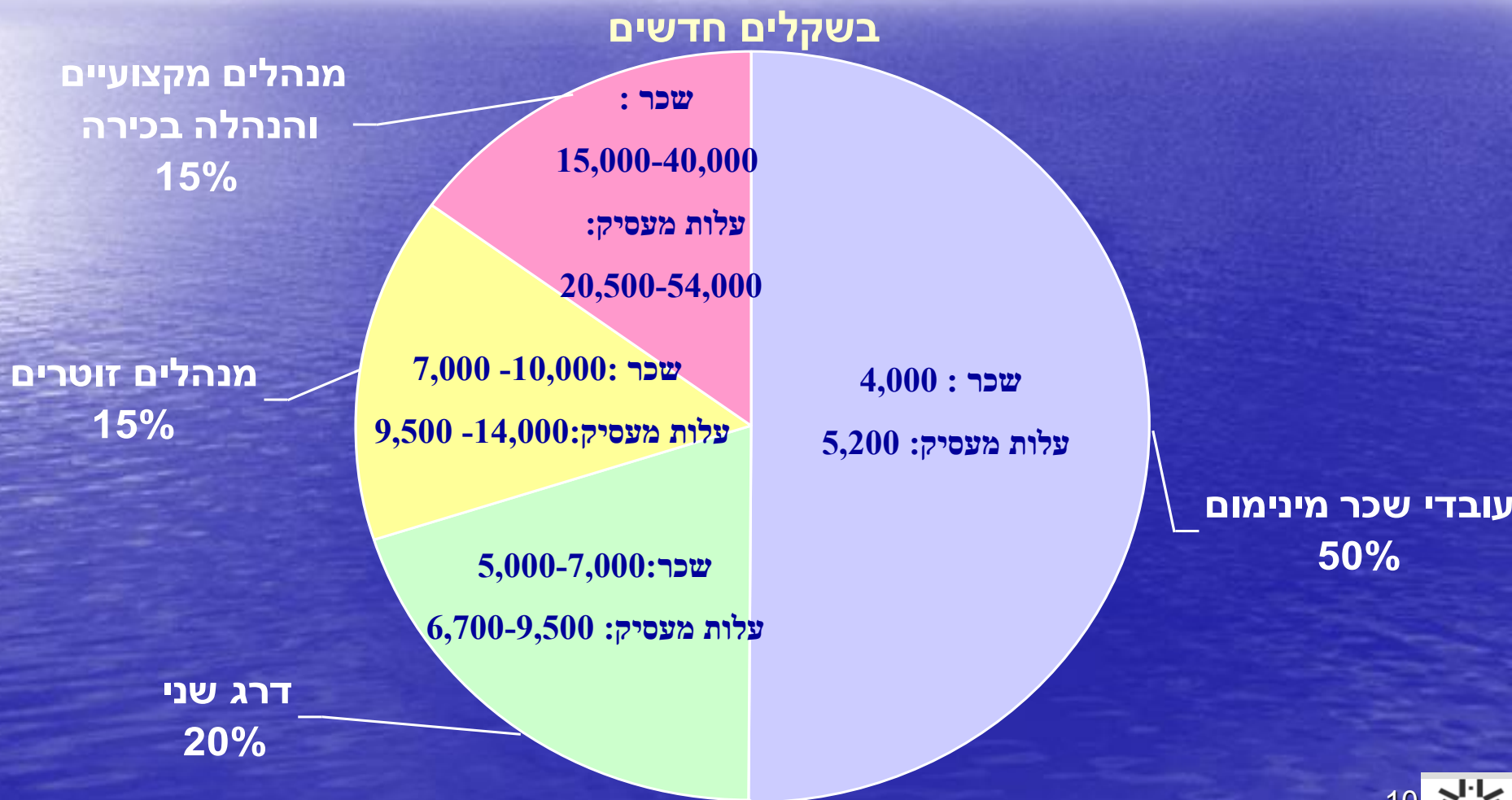
❖ אדמיניסטרציה ובטחון – קציני בטחון, מזכירות וכו'

❖ בידור, בריאות ושונות

פילוח השכר והעלות למעסיק החודשיים הממוצעים במלונאות

העובדים נהנים מתנאים סוציאליים נרחבים

התיירות מחוללת תעסוקה בענפים רבים

השפעה רבה על מעגלי תעסוקה, יצור ושירותים נרחבים. מהווה מכפיל תפוקה ותעסוקה משמעותי למגוון ענפים :

תעסוקה למגזרים בעלי שיעור אבטלה גבוה

כ-70% מעובדי המלונות עוסקים במקצועות שתקופת הכשרתם קצרה

נשים (מעל 50% מכלל עובדי המלונות) ✓

עולים חדשים (כ-15% מהעובדים) ✓

בני מיעוטים (כ-20% מהעובדים) ✓

חיילים משוחררים (כ-20% מהעובדים) ✓

המלונאות מספקת מענה תעסוקתי מהיר לאוכלוסיות אלה

פריסה גיאוגרפית ופיתוח פריפריאלי

המלונות ואתרי התיירות פרוסים ממטולה ועד אילת.

התחזית ל-2014 : 250 אלף עובדים בתיירות

הפריסה הגאוגרפית של עובדי המלונות
והתיירות ברחבי מדינת ישראל
- תחזית לשנת 2014

תעסוקה בתיירות – מאפיינים נוספים

- ❖ **משאב לאומי = בטחון לעובדים** : תמיד, גם בתקופות קשות, תעשיית התיירות לא תעזוב את הארץ (כמו רבים מענפי המשק האחרים).
- ❖ **מגוון מסלולי קידום תעסוקתי** : הזדמנות שווה לקידום. סף כניסה נמוך בדרישותיו. הזדמנות טובה לאופק תעסוקתי.
- ❖ **סף תגובה מהיר לתעסוקה** : יכולת תגובה מהירה בגין תמורות שוק לגיוס כוח אדם והכשרתו.
- ❖ **עידוד השכלה מקצועית** : תמריץ להתפתחות מכללות ומסלולים אקדמיים ומקצועיים בפריפריה.

המציאות בשטח :

חסרים אלפי עובדים במלונות, בעיקר באילת !

"המודל האירי" כמשל

המודל האירי כבר הוכיח – גם מדינה בשפל כלכלי ותעסוקתי יכולה בזכות השקעה בתשתיות תיירות למשוך השקעות זרות, ליצור ערך מוסף גבוה ולתרום לדימוי בינלאומי חיובי.

ומה באירלנד :

- מדיניות תיירות לאומית
- הקמת גוף ישומי משותף לסקטור הציבורי והפרטי
- תכנון ארוך טווח והשקעת המשאבים המתחייבים :
- פיתוח תשתיות – כוח אדם ופיזיות
- מדיניות תעופה תחרותית
- שיווק אגרסיבי ופיתוח המוצר התיירותי

ומה קורה בתורכיה בעשור האחרון ?

גידול של יותר מ- 150% במספר התיירים, השלשת הפדיון, והגעת התיירות להיקף של 5% מהתוצר.

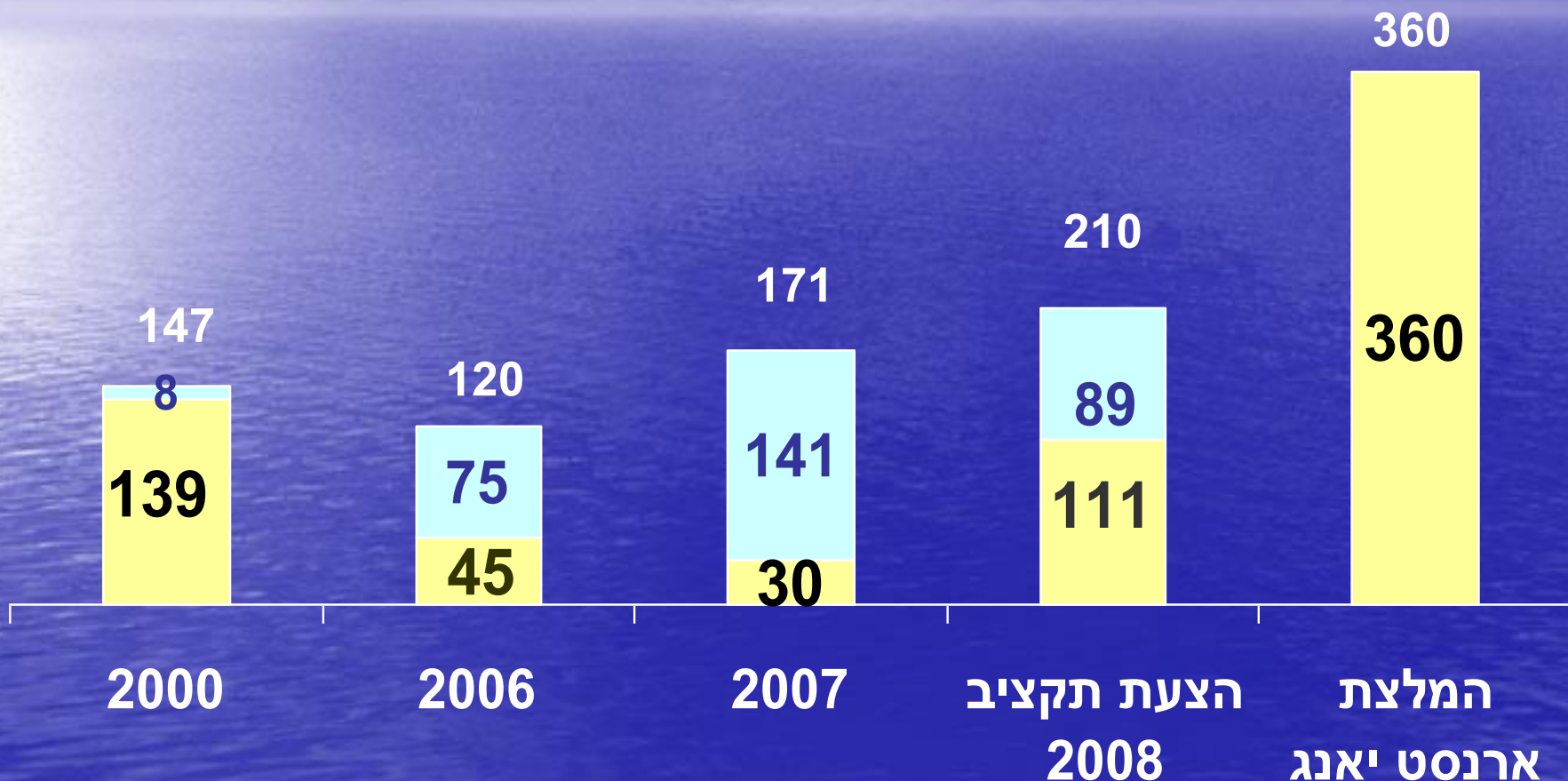
גידול מצטבר	2005	1996	תורכיה
+153%	20.3	8.0	כניסות תיירים (מיליונים)
+203%	18.2	6.0	הכנסות מתיירות חוץ (מיליארדי \$)

תורכיה החליטה להשקיע בשיווק תיירות סכום של 120
מיליון דולר בשנת 2007 !

ומה קורה בישראל ?

תקציב השיווק של משרד התיירות (מיליוני ₪ שוטפים)

■ בסיס תקציב

■ תוספת

ובישראל התיירות לא ממריאה !

כוח המשימה (פדרמן) / ארנסט & יאנג קבעו :

- יש עתיד לתיירות בישראל - הפוטנציאל גדול. ניתן להתגבר על המצב הגיאופוליטי בעזרת היערכות נכונה
- מחויבות לאסטרטגיית שיווק ארוכת טווח – הגדלת תקציבי השיווק למינימום 50 מיליון דולר לשנה בתקצוב רב שנתי
- המשך פתיחת השמים לתחרות – מדיניות תעופה ליברלית
- השקעה בתשתית הפיסית - מחויבת בשל התיישנות מלונות ואטרקציות תיירותיות
- שת"פ בין הממשלה לסקטור הפרטי – נדרש חיבור נכון של הפעילות השיווקית בין הממשלה והסקטור הפרטי

"המודל הישראלי"

מה נדרש למימוש הפוטנציאל התיירותי שלנו :

■ הכרה בתיירות כתעשייה לאומית מועדפת

■ שינויים מבניים ותוכנית רב שנתית לתיירות :

✓ הקמת רשות לאומית לשיווק תיירות

✓ מדיניות תעופה תחרותית

✓ שדרוג המוצר הקיים ופיתוח תשתיות

✓ תוכניות הכשרה מקצועית והשקעה בכוח אדם

■ קביעת תקציב קבוע בהחלטת ממשלה לכל תקופת

התוכנית :תוספת של 50 מיליון \$ לשנה לתקציב השיווק

רשות לאומית לשיווק תיירות

השר הממונה הינו שר התיירות והאחריות לרשות היא שלו !

בכל מדינות התיירות המובילות בעולם קיימות רשויות לאומיות לשיווק - שותפות מלאה של גורמי הענף המסחריים, פרטיים כלכליים עם הגופים הממלכתיים, הציבוריים והאזוריים

בבריטניה : BTA

בצרפת : MAISON DE LA FRANCE

בספרד : TURESPANA

באיטליה : ITALIA

באירלנד : TOURISM IRELAND

עקרונות רשות לאומית לשיווק תיירות

- גיבוש מדיניות המשקפת נכונה את צרכי התעשייה ומגבלותיה
- שותפות סטטוטורית בין המגזר הציבורי לפרטי
- תיאום מקצועי בין מערכות שיווק לאומיות למערכות המכר הפרטיות
- איגום משאבים וניצולם היעיל
- מדיניות מקצועית ארוכת – טווח
- יכולת פעולה ותגובה על פי מצבים משתנים בזמן אמת
- ייצוג הולם של משקלה של תעשיית התיירות במשק הלאומי

צרכי כוח אדם והכשרה מקצועית

עקב המשבר נפלטו אלפי עובדים מתעשיית התיירות : עובדי מלונות, סוכנויות תיירות נכנסת, מדריכי תיירות, נהגים וכן עובדים בענפים המשרתים את התיירות.

בענף המלונאות :

1. גיוס עובדים

- ❖ מחסור הולך וגובר ! בכל התחומים המקצועיים: טבחים , קונדיטורים, מלצרים, עובדי קבלה, תחזוקה, משק בית וקציני בטחון.
- ❖ המחסור הקריטי הנו בעובדים במקצועות השוחקים בעיקר באילת וים המלח(חדרנות, ניקיון שטחים ציבוריים וניקיון מטבחים). מבצע "עובדה" לא הצליח לגייס עובדים ישראלים למקצועות אלה. כיום יש צורך בגיוס כ- 1000 עובדים זרים המהווים כ-3% בלבד ממספר המועסקים במלונות.

2. הכשרה ושימור עובדים

- ❖ יש לתחזק את ההכשרות והקורסים לעובדים חדשים ולעובדים קיימים
- ❖ תקציב מינימלי נדרש (למשרדי התיירות והתמ"ת) : כ- 30 מיליון ₪ לשנה

המשך הרפורמה במדיניות התעופה

- הכרה בתעופה כאמצעי חיוני לשגשוג כלכלי לאומי רחב.
- עידוד תחרות חופשית בהובלה האווירית לישראל וממנה.
- עידוד מובילים להגדלת קיבולת ותדירות ההטסה לישראל.
- יישום מדיניות "שמים פתוחים" ללא מגבלות למעט ביטחון ובטיחות

יותר תיירים – פחות מובטלים !

שדרוג המוצר הקיים ופיתוח תשתיות:

קרן שדרוג למלונות

✓ בתקציב משרד התיירות לשנת 2008 הוקצו 20 מיליון ₪ למינוף קרן הלוואות של 120 מיליון ₪.

✓ עמדת ההתאחדות : יש להקצות אד הוק משאבים בהיקף של 400 מיליון ₪ בפריסה ל-3 השנים הקרובות לשיפוץ ולשדרוג מלונות. הקרן תהווה מנוף לפעילות כלכלית בהיקף של 2 מיליארד ₪.

עידוד השקעות בתיירות

יש לבטל את שיטת ה "תיחור" שגורמת לחוסר בהירות אצל היזמים

הסרת חסמים ושמירה על כושר התחרות

- **שחיקת שער החליפין של הדולר:** ההפסד למלונות ב-2007 עקב שחיקת השער הסתכם בכ-200 מיליון ₪.
- **תעריפי חשמל:** עלייה מצטברת של 19% ב-2007. הוצאות על החשמל הסתכמו בכ-300 מיליון ₪.
- **ארנונה:** תשלומי הארנונה של המלונות כאחוז מהמחזור גבוהים בממוצע פי 6 משאר ענפי המשק. ההוצאה על ארנונה הסתכמה בכ-220 מיליון ₪.
- **הוצאות ביטחון:** הסתכמו בכ-87 מיליון ₪ לשנה
- **תעריפי מים וביוב:** עלייה מצטברת של 8% ב-2007. ההוצאה הסתכמה בכ-60 מיליון ₪.
- **רישוי עסקים:** הבעייתיות הקיימת כיום במשק בהליכי הרישוי גורמת לכך שעסקים רבים, כולל מלונות, פועלים ללא רישיון
- **נגישות לאנשים עם מוגבלות:** התקנות המותקנות בנושא לגבי מבנים קיימים יטילו על המלונות נטל כלכלי ותפעולי כבד

צמיחה בתיירות

❖ צמצום באבטלה

❖ ניצול תשתיות קיימות לקליטה מהירה בתעסוקה

❖ תעסוקה לעובדים בלתי מקצועיים

❖ תעסוקה לאוכלוסיות חלשות

❖ תעסוקה בפריפריה

**לא מדובר במענק ! אלא בהשקעה !
שתניב תוך 7 שנים :**

5 מיליון תיירים ב - 2014

**פלוס 28 מיליארד
ש"ח לתמ"ג**

(סה"כ תמ"ג : 57)
(מיליארד ש"ח)

**פלוס 108,000
מועסקים**

(סה"כ מועסקים
: 250,000)

↑ יותר תיירים

↓ פחות מובטלים

